

Protokoll - TF-møte torsdag 04.09.2025

TF-møte avholdes torsdag den 4. September klokken 10.00 -16.00 på møterommet i 2.etg på St1 stasjonen (tidligere Shell) i Tana bru.

Følgende TF medlemmer er til stedet ved møtestart:

Kjell Olav Guttorm, Rune Aslaksen, Torild Tueeng, Olaf Trosten, Marita Nilsen, Oskar Trosten, Tone Merete Haugli Sara, Dan Vidar Rasmus,
Forfall: Ellen Kristina Saba og Berit Astrid H

Saksliste

Sak 044/2025	Godkjenning av innkalling
Sak 045/2025	Godkjenning av saksliste
Sak 046/2025	Valg av to møtedeltakere til å underskrive protokollen
Sak 047/2025	Orientering fra ledelse og administrasjon
Sak 048/2025	Godkjenning av møteprotokoll fra TF-møte 14.08.2025
Sak 049/2025	Høringsuttalelse fra Fellesmøte den 30. August 2025. Forslag til endring av Tanaforskriften
Sak 050/2025	Ny utlysning av stilling som direktør/daglig leder.
Sak 051/2025	Søknad om fisketillatelse

.

Karasjok/Tana 25.08.2025

Kjell Olav Guttorm (s)
TF-leder

Benn Larsen
Kst.dir/dagl.leder TF

Saksbehandling:

Sak 044/2025 Godkjenning av innkalling

Vedtak:
Enstemmig godkjent

Sak 045/2025 Godkjenning av sakliste

Tilleggssak Sak 051/2025 Søknad om fisketillatelse

Vedtak:
Enstemmig vedtatt med tilleggssak

Sak 046/2025 Valg av to møtedeltakere til å underskrive protokollen

Forslag: Marita Nilsen og Torild Tueeng

Vedtak:
Enstemmig godkjent

Sak 047/2025 Orientering fra ledelse og administrasjon

Oppdatering siden forrige møte

Sak 048/2025 Godkjenning av møteprotokoll fra TF-møte 14.08.2025

Ingen kommentarer levert innen fristen

Vedtak:
Protokollen enstemmig godkjent

Sak 049/2025 Høringsuttalelse fra Fellesmøte den 30. August 2025.

Forslag til endring av Tanaforskriften

Saksbehandling:

Saksutskriften er oversendt til Karasjøk og Tana Kommuner for mulig samordning av forslag til høringsuttalelse.

Møtet må ta stilling til om TF skal utnevne et utvalg som skal jobbe mot kommunene for å få fram en felles forståelse av hva som vår uttalelse skal ende opp med i forslaget som skal sendes til kld.

Direktøren ber møtet om å velge representanter og foreslå hvordan forslaget skal behandles videre.

**Særutskrift av protokoll fra Fellesmøte lørdag den 30.08.2025
Fellesmøtet 30.08.2025 sin høringsuttalelse til endring av
Tanaforskriften**

Det er med blandete følelser vi leser høringsnotatet til Klima og miljødepartementet (KLD) hvor de foreslår å endre Tanaforskriften.

I begrunnelsen for forslaget til endringene, påstår KLD at Tanavassdragets Fiskeforvaltning (TF) har hatt en tilknytning til offentlig fiskeforvaltning.

Hvordan KLD har kunnet betrakte TF som et offentlig organ tilknyttet Staten, ser vi på som både underlig og merkverdig. Kld har ikke lagt fram noen tilknytningsform som viser deres styringsrett på TF eller de som velger TF medlemmene. Uten tilknytningsform eller andre styringsmyndighet er det lite som tyder på at TF er tilknyttet statlig virksomhet. Andre organer som for eksempel Sametinget deler ikke KLD sin oppfatning av at TF er et offentlig organ. Dette begrunnet Sametinget i konsultasjoner som ble gjennomført i forkant av utarbeidelsen av Tanaforskriften hvor blant annet klagebehandling av TF sine vedtak skulle løses.

Hadde TF vært et offentlig organ ville Miljødirektoratet eller Statsforvalteren vært klageinstans for TF sine vedtak. Resultatet er at ingen av de statlige organene er klageorgan, bortsett fra innsynsbegjæring i TF sine dokumenter hvor Statsforvalteren er klageorgan. Alle andre klagesaker skulle fremmes i jordskifteretten. Dette er et av de sikreste holdepunkter for at TF ikke var et offentlig organ.

Laksebreveiere deler heller ikke KLD sitt syn på at TF har vært et offentlig organ. Det er bare Laksebreveiere som har økonomiske interesser i TF.

I forarbeidene til Tanaforskriften defineres det at TF skal være lokal- og rettighetsbasert. Staten har ingen fiskerettigheter i Tanavassdraget og kan dermed ikke inneha et eierskap i TF.

KLD skriver videre at TF har hatt både privatrettslige og offentligrettslige oppgaver. En sammenligning av oppgaver TF har med Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI), viser at oppgavene i all hovedsak er like. Begge forvalter fisket, fiskeretten, overvåking av fiskebestandene, økonomien og har oppsynstjeneste.

Laksebreveiere ser ikke samme behov for å endre Tanaforskriften slik KLD har. KLD beskriver behov for endring av Tanaforskriften etter valget høsten 2023. Dersom KLD hadde fulgt egne retningslinjer (jfr. Epost svar den 10.11.2023) og ikke blandet seg inn i dette valget, ville det ikke vært grunnlag for tvil i Tanaforskriften hvordan sammensetning av TF styret skulle være. Det har heller ikke vært tvil om hvordan valgene skulle gjennomføres på Fellesmøte eller hvem som skulle lede Fellesmøte. Det fremgår av Tanaforskriftens §8, første avsnitt, siste setning. TF har utarbeidet og vedtatt egne vedtekter som utfyller der Tanaforskriften mangler bestemmelser.

Oppsummert kan hele seansen med revideringen av forskriften er å lage et kontrollorgan som skal fungere som generalforsamling og endre valgreglene for fellesmøte. Endingene er kun begrensninger i hvem som skal kunne velges. Begrensninger er hvor mange perioder et TF-medlem skal kunne sitte som TF medlem, at begge kjønn skal velges, geografisk spredning, laksebreveieres flertallet skal være geografisk bestemt og hvordan valgene skal foregå.

Laksebreveiere er uenige i disse begrensningene og vil selv bestemme egne valg regler for fellesmøte hvordan og hvem som skal kunne velges.

Laksebreveiere er forelagt endringsforslag av valgordning flere ganger noe Fellesmøte har avvist alle gangene.

Kommentarer til den enkelte §

§ 1. Formål

TF er av den oppfatning at vi er et privat rettighetsbasert forvaltningsorgan. For å underbygge dette bør det framkomme i formålsparagrafen.

TF sitt forslag til §1:

Formålet med denne forskriften er å etablere lokal **rettighetsbasert** forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget (jf Tanalovens §6) gjennom Tanavassdragets fiskeforvaltning, og å legge til rette for en bærekraftig forvaltning av fiskebestandene

i Tanavassdraget som naturgrunnlag for bosetting og for samisk språk, kultur, kulturutøvelse og levesett.

Forskriften skal ivareta de fiskeberettigedes særskilte rettigheter jf. § 3, lokalbefolkningens rett til stangfiske jf. § 4 og andres adgang til fiske jf. § 5.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

TF har ingen kommentarer til §3, §4, §5 og §6

Til § 7. Tanavassdragets fiskeforvaltnings styre

Laksebreveiere i Fellesmøte har i flere omganger vedtatt at de ikke ønsker å endre på valgreglene som Fellesmøte har vedtatt og beskrevet i «regler for Fellesmøte».

Laksebreveiere har med dette uttalt at valgreglene ikke skal endres. Det vil nødvendigvis være noe som taper valg uansett valgregler.

Laksebreveiere er også motstander av åremål for styremedlemmer. Det finnes ingen gode grunner for at et ønsket styremedlem ikke kan sitte som styremedlem fordi KLD ønsker at dem må byttes ut uten noen saklig begrunnelse. Fellesmøte mener at tidsbegrensninger vil føre til at historisk kunnskap vil forsvinne når et styremedlem må forlate vervet pga tidsbegrensningen i vervet.

Det er kun de som velger styremedlemmer som skal ha myndighet til å avgjøre når et styremedlem skal byttes ut.

Fellesmøte er motstander av at et privat foretak som TF er skal være begrenset i hvem av Laksebreveiere skal velges til styret. Laksebreveiere er private rettighetshavere som representerer sin private fiskerett. At de skal begrenses i styrevalg ut over andre private organisasjoner, er uhørt og direkte diskriminerende.

Kommunen kan gjennom kommuneloven være underlagt slike begrensninger som et offentlig organ.

Alternativ 1 med unntak av nest siste setning, er gjeldene valgregler som Laksebreveiere krever videreført.

Valgdetaljer beskrives i «regler for Fellesmøte» som vedtas av Fellesmøte.

Til siste avsnitt, forslag om å skifte ut et styremedlem, så kan ikke dette gjøres av andre organer enn de som har valgt styremedlemmet. Dette er en helt ordinær praksis i andre norske organer eller foreninger som fungerer utmerket. Når et medlem ikke har tilit, skal dette medlemmet kunne skiftes ut. At en kontrollkomite skal godkjenne et skifte er heller ingen vanlig praksis og flytter makt til et kontrollorgan som i praksis ikke er et kontrollorgan lenger, men i stedet et godkjenningsorgan i organisasjonsmodellen vil ligge over de som velger. Det kan umulig være riktig at et kontrollorgan skal blande seg inn i styrevalg.

Siste setning i siste avsnitt fjernes og erstattes med

"Om mer enn 50% av Laksebreveiere krever et skifte av et styremedlem fra Laksebreveiere skal det innkalles til Fellesmøte for å skifte ut dette styremedlemmet.

Dersom mer enn 50% av kommunestyre krever å skifte ut et styremedlem fra kommunen skal kommunestyret sette dette opp som sak på kommende kommunestyremøte.»

Laksebreveiere sitt forslag til §7

Tanavassdragets Fiskeforvaltning består av et styre på ni medlemmer med personlige stedfortredere.

De fiskeberettigete velger innen utgangen av november i kommunevalgår fem medlemmer med personlige stedfortredere med en funksjonstid på fire år. Minst to medlemmer med personlige stedfortredere skal ha bosted i Tana kommune og minst

to medlemmer med personlige stedfortredere skal ha bosted i Karasjok kommune. Valg skjer på Fellesmøte for de fiskeberettigete jfr. § 9. i Tanaforskriften. Kommunestyrene i Tana og Karasjok velger innen utgangen av november i kommunevalgår, to medlemmer hver med personlige stedfortredere med en funksjonstid på fire år. Valgene skjer blant personer med rett til stangfiske etter § 4, som ikke er fiskeberettiget etter § 3. Begge kjønn skal være representert både blant medlemmer og personlige stedfortredere, jfr. lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 28.

Leder og nestleder av styret skal hvert annet år skifte mellom medlemmer fra de fiskeberettigete og medlemmer fra de med stangfiskerett.

Styremedlemmer og personlige stedfortredere, har rett til å tre tilbake eller kan skiftes ut i løpet av funksjonsperioden når det foreligger særlige grunner. Med særlige grunner menes personlige forhold, som sykdom, flytting, sterke familiære hensyn og lignende, eller vesentlig mislighold av vervets oppgaver eller av interessene til rettighetshaverne som har oppnevnt dem.

Om mer enn 50% av Laksebreveiere krever et skifte av et styremedlem fra Laksebreveiere skal det innkalles til Fellesmøte for å skifte ut dette styremedlemmet. Dersom mer enn 50% av kommunestyre krever å skifte ut et styremedlem fra kommunen skal kommunestyret sette dette opp som sak på kommende kommunestyremøte.

Vedtak:

Til § 8. Styrets oppgaver og saksbehandling

Laksebreveiere er enig i at TF-medlemmene omtales som styre. Dette gir en bedre forståelse av hvem TF-medlemmene er. Laksebreveierne er likevel ikke enig med KLD i styrets myndighet.

Laksebreveiere mener at det tilligger styrets mandat og fullmakt å velge regnskapsfører og revisor. Styret skal også vedta budsjett, planer, retningslinjer, instruksjer og strategier. Styret er beslutningsdyktig når minst 7 styremedlemmer er til stedet i møtet.

For saker som kreves kvalifisert flertall, så regnes dette ut fra fullt styre som medfører at 6 styremedlemmer må stemme for et vedtak, uavhengig om det kun er 7 styremedlemmer er til stedet. Da endres ikke maktbalansen i vedtaket med at det er fravær av styremedlemmer.

De 2 siste avsnittene utgår.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Forslag til §8 fra laksebreveiere

Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret skal fastsette planer, budsjett, regnskap, fiskekortpriser, strategier, retningslinjer og instruksjer for virksomheten. Styret iverksetter de undersøkelser som det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Styret velger regnskapsfører og revisor.

Styrelederen skal sørge for at aktuelle saker blir behandlet i styret og at det blir innkalt til styremøter på hensiktsmessig måte og med rimelig frist.

Styret kan treffe vedtak når minst syv styremedlemmer er til stede.

Vedtak om innskrenking av fiske etter § 13, bruk av inntekter etter § 14 og fastsetting av budsjett krever kvalifisert flertall (2/3) av et fulltallig styre.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Laksebreveiere har ingen kommentarer §9

Til § 10. Årlig laksemøte for alle med fiskerett

Laksebreveiere er enige om at det bør avholdes laksemøte for å gi informasjon til tanadalens befolkning. Møte bør innkalles og kunngjøres i rimelig god tid. Møtet vil være vanskelig å gjennomføre om møtet skal gjøre vedtak. Da må alle deltakere kunne redegjøre for om de bor i kommunene hvor du vil kunne inneha stemmerett. Laksebreveiere mener dermed at laksemøte kun er for å gi informasjon om fisket, driften og planer fremover

Laksebreveiere sitt forslag §10

Tanavassdragets fiskeforvaltning skal hvert år etter fiskesesongen, holde et laksemøte for alle med fiskerett i Tanavassdraget. Tanavassdragets fiskeforvaltning skal redegjøre for drift siste år og planer fremover. Innkalling til laksemøte kunngjøres på egnet måte og i god tid før møtet.

Til § 11. Kontrollkomité

Kontrollkomite er av navnet er komite som kontrollerer. Slik KLD foreslår er komiteen opphøyd til å være en generalforsamling som skal godkjenne revisorer, regnskapet, styresammensetning, låneopptak, godtgjørelser og utdeling av overskudd.

Dette er oppgaver som tilligger en generalforsamling og har ingenting med kontrollkomites oppgaver å gjøre. Dersom det er behov for en generalforsamling, kan ikke andre enn Laksebreveiere utgjøre denne funksjonen. Fellesmøte vil være naturlig generalforsamling om dette behovet er til stedet.

TF er underlagt revisjonsplikt. Revisjonen vil ivareta alle kontrolloppgaver som TF er bundet av.

Laksebreveiere går imot å lage en kontrollkomite. Dersom det er behov for ei generalforsamling, vil det være naturlig å bruke fellesmøte til formålet.

Forslag fra Olaf Trosten:

Høringsinnspill – Forslag til kontrollkomité i Tanaforskriften

1. Innledning

Vi viser til departementets forslag om å etablere en kontrollkomité for Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF). Forslaget reiser prinsipielle spørsmål om både urfolksrettigheter, privatrettslige rettigheter og lokal forankring av forvaltningen. Vår vurdering er at forslaget ikke bør gjennomføres i sin nåværende form.

2. Rettslige og prinsipielle innvendinger

a) Urfolksrettigheter og selvbestemmelse

Fisket i Tanavassdraget er en kjerne i samisk kulturutøvelse. Rettighetene er anerkjent gjennom alders tids bruk, Tanaloven og Finnmarksloven § 28. Internasjonale konvensjoner som ILO 169 (art. 7 og 15), SP art. 27 og UNDRIP art. 18–19 fastslår at urfolk har rett til å forvalte sine ressurser selv. Når en kontrollkomité, ledet av Sametinget som ikke har rettigheter for fiske i Tanavassdraget, gis makt over rettigheter, økonomiske og organisatoriske beslutninger, innebærer dette et inngrep i den lokale selvbestemmelsen.

a) Urfolksrettigheter

- Fisket i Tanavassdraget er en kjerne i samisk kultur og er beskyttet gjennom blant annet **ILO 169, SP art. 27, UNDRIP** og **Grunnloven § 108**,
- Urfolk har rett til selv å bestemme over sine ressurser og deres økonomiske utbytte.
- Når en kontrollkomité gis myndighet til å godkjenne eller stanse økonomiske disposisjoner, undergraves den **lokale selvbestemmelsen**.
- Risikoen for politisering øker, da Sametinget – som er et politisk organ – får lederrollen uten å være direkte rettighetshaver. Dette kan svekke tilliten blant lokale fiskere.

Sametinget er et politisk organ. Dersom lederrollen blir for sterkt farget av partipolitikk eller symbolpolitikk, kan det skape nye konflikter og redusere tilliten blant lokale fiskere.

Henvisninger

- **Grunnloven § 108**
«Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.»
→ Bestemmelsen pålegger staten å legge til rette for samisk kultur, herunder tradisjonelt fiske i Tanavassdraget som en kulturbærende praksis.
- **ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (1989)**
 - **Artikkel 7 nr. 1:** Urfolk har rett til å bestemme egne prioriteringer for utvikling, og til å delta i beslutningsprosesser som berører deres liv, tro og ressurser.
 - **Artikkel 15 nr. 1:** Urfolk har rett til å delta i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i deres områder.
→ Disse bestemmelsene understøtter at lokalbefolkningen selv må ha reell kontroll over fiskeforvaltningen.
- **FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) art. 27**
«I stater med etniske, religiøse eller språklige minoriteter skal personer som tilhører slike minoriteter ikke nektes retten til, sammen med andre medlemmer av sin gruppe, å dyrke sin egen kultur, bekjenne og utøve sin egen religion eller bruke sitt eget språk.»
→ Laksefiske i Tanavassdraget er en del av samenes kulturutøvelse og omfattes dermed av art. 27.
- **FNs erklæring om urfolks rettigheter (UNDRIP, 2007)**

- **Artikkel 18:** Urfolk har rett til å delta i beslutningsprosesser gjennom sine egne representanter, valgt i samsvar med egne prosedyrer.
- **Artikkel 19:** Statene skal rådføre seg og samarbeide i god tro med urfolk før tiltak som berører dem vedtas.
→ Dette innebærer at beslutninger om Tanavassdraget må tas med reell deltakelse fra rettighetshaverne, ikke via et organ uten direkte rettighetsgrunnlag.

b) Privatrettslige rettigheter

Laksebreveiere og andre rettighetshavere har privatrettslige rettigheter til fisket. Økonomiske midler fra fiskekort og forvaltning er del av deres utbytte. At en ekstern kontrollkomité gis myndighet til å godkjenne regnskap, overskudd, låneopptak og styregodtgjørelse innebærer at rettighetshaverne mister råderetten over egne midler. Dette representerer et inngrep i deres eiendomsrett, jf. Grunnloven § 105 og EMK P1-1.

Det understrekes at staten og sametinget **ikke selv innehar fiskerettigheter i Tanavassdraget**, og den kan følgelig heller ikke anses å ha noe eierskap i TF. En slik posisjon ville også kunne stride mot:

- **Grunnloven § 105**, som fastslår at ingen kan pålegges å avstå sin eiendom uten full erstatning. Dette omfatter også rettighetsposisjoner som fiskerettigheter.
- **EMK P1-1 (første tilleggsprotokoll, artikkel 1)**, som sikrer enhver persons rett til respekt for sine eiendeler, og som forbyr staten å berøve noen deres eiendom uten lovhjemmel, legitimt formål og forholdsmessighet.

c) Risiko for svekket lokaldemokrati

TF ble etablert for å sikre en lokal og rettighetsbasert forvaltning, jf. Finnmarksloven § 28. En kontrollkomité ledet av Sametinget kan oppfattes som et pålagt organ utenfra, noe som svekker legitimiteten hos de som faktisk har rettighetene. Dette skaper avstand til lokal kunnskap og kan bidra til konfliktorienterte kamper om styring.

d) Forholdet til rettspraksis

Høyesterettsdommen i 1994 (HR-1994-10-B, Rt-1994-158) slo fast at laksebreveiere har reelle privatrettslige rettigheter som ikke kan uthules uten klar hjemmel.

3. Konklusjon og forslag

Primært: TF vedtar at kontrollkomité bør ikke tas inn i forskriften slik den foreligger. En kontrollkomité med slik myndighet innebærer i realiteten et «overformynderi», hvor rettighetshavernes egen beslutningsrett overstyres. TF ble opprettet for å sikre lokal og rettighetsbasert forvaltning, jf. Finnmarksloven § 28. Dette vil føre brudd med urfolks- og privatrettslige rettigheter, jf. ILO 169, SP art. 27, UNDRIP og Grunnloven § 108, Grunnloven § 105 og EMK P1-1

Subsidiært: Dersom kontrollkomité likevel vurderes, må dette:

1. Gjennomføres en bred juridisk utredning, med særskilt vekt på privatrettslige og urfolksrettslige konsekvenser.
2. Velges av rettighetshaverne selv – dvs. Laksebreveierens fellesmøte og kommunestyrene i Tana og Karasjok.
3. Avgrenses i myndighet: Komiteen kan føre tilsyn og avgi rapporter, men ikke ha godkjenningsmyndighet for årsregnskap, overskudd, låneopptak eller styregodtgjørelse.

Det anføres at §8 kontrollkomite ikke vedtas før det er utredet nærmere og dokumentert at inngrep i privatrettslige og urfolksrettslige posisjoner er rettslig holdbare og forholdsmessige.

På denne måten ivaretas både **urfolksrettighetene til selvbestemmelse** og de **privatrettslige rettighetene til fiskerettighetene og utbyttet**, samtidig som man sikrer åpenhet og kontroll.

Tema	Kontrollutvalg i kommune (kommuneloven kap. 23)	Foreslått kontrollkomité i Tanaforskriften § 11
Formål	Føre tilsyn med at kommunen drives i samsvar med lover, forskrifter, vedtak og økonomi.	Føre tilsyn med at Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) drives i samsvar med Tanaloven, forskriften og annen lovgivning.
Plassering	Kommunestyrets eget organ (redskap for folkevalgt styring).	Et privatrettslig organ tilknyttet TF, ikke statlig eller kommunalt.
Sammensetning	Velges av kommunestyret blant folkevalgte (med særregler for habilitet og kjønnsbalanse).	3 medlemmer: 1 fra Sametinget (leder), 1 fra Tana kommunestyre, 1 fra Karasjok kommunestyre – med stedfortredere.
Oppgaver	- Sørge for revisjon (regnskaps- og forvaltningsrevisjon).- Føre tilsyn med økonomi og forvaltning.- Rapportere til kommunestyret.- Undersøke misligheter.	- Kontrollere at TF følger lover/forskrifter.- Vurdere utskifting av styremedlemmer ved «særlige grunner».- Velge revisor(er).- Godkjenne årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning.- Godkjenne styrets godtgjørelse.- Godkjenne låneopptak/garantier.- Godkjenne utdeling av overskudd.- Avgi årlig rapport til Sametinget, KLD, Tana og Karasjok kommuner.
Myndighet	Ingen instruksjons- eller vedtaksmyndighet i kommunens drift – de driver tilsyn og rapporterer til kommunestyret.	Har reell godkjenningsmyndighet over TFs økonomiske disposisjoner (regnskap, lån, overskudd, styregodtgjørelse).
Ansvarslinje	Rapporterer til kommunestyret (øverste folkevalgte organ).	Rapporterer til Sametinget, Klima- og miljødepartementet, og kommunene. Ikke til TFs rettighetshavere direkte.
Rettighetshaverperspektiv	Kontrollerer på vegne av kommunens innbyggere (som velgere og brukere).	Griper direkte inn i rettighetshavernes privatrettslige disposisjoner og økonomi.

Vedtak:

Laksebreveiere har ingen kommentarer til § 12

Til § 13. *Forvaltning av stangfiske*

Laksebreveierne sier seg enig i at det er TF som fastsetter fiskekortprisene. Dette gjelder all fiske på norsk side av vassdraget og av alle fiskearter, ikke bare deler av elva slik KLD foreslår. TF fastsetter i dag fiskekortpriser på norsk side av vassdraget og dette bør ikke endres.

Kortprisen bør ikke bestemmes ut fra andre kriterier enn det styret finner det rimelig.

Laksebreveiere sitt forslag til §13

Med stangfiske menes fiske med stang og håndsnøre fra land og fra båt mot å løse av fiskekort.

Tanavassdragets fiskeforvaltning har ansvar for salg av fiskekort og fastsetter kortpriser i hele den lakseførende delen av Tanavassdraget i Norge for fiske etter alle typer fisk.

Vedtak:

Laksebreveiere har ingen kommentarer til §14, §15, §16, §17, §18, §19, §20 og §21

Rett utskrift, Tana den 31.08.2025
Benn Larsen, protokollfører Fellesmøtet

TF sitt forslag til høringsuttalelse på forslaget til ny Tanaforskrift vedtatt i TF-møte 04.09.2025 SAK 049/2025

Forslaget er renskrevet her:

TF vil med dette sende høringssvar på endringene av Tanaforskriften

TF har kommentar til den enkelte §

§ 1. Formål

TF er av den oppfatning at TF er et privat rettighetsbasert forvaltningsorgan. For å underbygge dette bør det framkomme i formålsparagrafen.

TF sitt forslag til §1:

Formålet med denne forskriften er å etablere lokal rettighetsbasert forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget (jf Tanalovens §6) gjennom Tanavassdragets fiskeforvaltning, og å legge til rette for en bærekraftig forvaltning av fiskebestandene i Tana som naturgrunnlag for bosetting og for samisk språk, kultur, kulturutøvelse og levesett.

Forskriften skal ivareta de fiskeberettigedes særskilte rettigheter jf. § 3, lokalbefolkningens rett til stangfiske jf. § 4 og andres adgang til fiske jf. § 5.

TF har ingen kommentarer til §3, §4, §5 og §6

Til § 7. Tanavassdragets fiskeforvaltnings styre

TF er også motstander av åremål for styremedlemmer. TF mener at tidsbegrensninger vil føre til at historisk kunnskap vil forsvinne når et styremedlem må forlate vervet pga tidsbegrensningen i vervet. Det er kun de som velger styremedlemmer som skal ha myndighet til å avgjøre når et styremedlem skal byttes ut.

TF er motstander av at et privat foretak som TF er, skal være begrenset i hvem av Laksebreveiere skal velges til styret. Laksebreveiere er private rettighetshavere som representerer sin private fiskerett. At de skal begrenses i styrevalg ut over andre private organisasjoner, er uhørt og direkte diskriminerende. Kommunen kan gjennom kommuneloven være underlagt slike begrensninger som et offentlig organ. Alternativ 1 med unntak av nest siste setning, er gjeldene valgeregler som TF krever videreført. Valgdetaljer beskrives i «regler for Fellesmøte» som vedtas av Fellesmøte.

Til siste avsnitt, forslag om å skifte ut et styremedlem, så kan ikke dette gjøres av andre organer enn de som har valgt styremedlemmet. Dette er en helt ordinær praksis i andre norske organer eller foreninger som fungerer utmerket. Når et medlem ikke har tillit, skal dette medlemmet kunne skiftes ut. At en kontrollkomite skal godkjenne et skifte er heller ingen vanlig praksis og flytter makt til et kontrollorgan som i praksis ikke er et kontrollorgan lenger, men i stedet et godkjenningsorgan i organisasjonsmodellen vil ligge over de som velger. Det kan umulig være riktig at et kontrollorgan skal blande seg inn i styrevalg. Siste setning i siste avsnitt fjernes og erstattes med

"Om mer enn 50% av Laksebreveiere krever et skifte av et styremedlem fra Laksebreveiere skal det innkalles til Fellesmøte for å skifte ut dette styremedlemmet.

Dersom mer enn 50% av kommunestyre krever å skifte ut et styremedlem fra kommunen skal kommunestyret sette dette opp som sak på kommende kommunestyremøte.»

TF sitt forslag til §7

Tanavassdragets Fiskeforvaltning består av et styre på ni medlemmer med personlige stedfortredere. De fiskeberettigete velger innen utgangen av november i kommunevalgår fem medlemmer med personlige stedfortredere med en funksjonstid på fire år. Minst to medlemmer med personlige stedfortredere skal ha bosted i Tana kommune og minst to medlemmer med personlige stedfortredere skal ha bosted i Karasjok kommune. Valg skjer på Fellesmøte for de fiskeberettigete jfr. § 9. i Tanaforskriften.

Kommunestyrene i Tana og Karasjok velger innen utgangen av november i kommunevalgår, to medlemmer hver med personlige stedfortredere med en funksjonstid på fire år. Valgene skjer blant personer med rett til stangfiske etter § 4, som ikke er fiskeberettiget etter § 3. Begge kjønn skal være representert både blant medlemmer og personlige stedfortredere, jfr. lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 28.

Leder og nestleder av styret skal hvert annet år skifte mellom medlemmer fra de fiskeberettigete og medlemmer fra de med stangfiskerett.

Styremedlemmer og personlige stedfortredere, har rett til å tre tilbake eller kan skiftes ut i løpet av funksjonsperioden når det foreligger særlige grunner. Med særlige grunner menes personlige forhold, som sykdom, flytting, sterke familære hensyn og lignende, eller vesentlig mislighold av vervets oppgaver eller av interessene til rettighetshaverne som har oppnevnt dem.

Om mer enn 50% av Laksebreveiere krever et skifte av et styremedlem fra Laksebreveiere skal det innkalles til Fellesmøte for å skifte ut dette styremedlemmet.

Dersom mer enn 50% av kommunestyre krever å skifte ut et styremedlem fra kommunen skal kommunestyret sette dette opp som sak på kommende kommunestyremøte.

Til § 8. Styrets oppgaver og saksbehandling

TF er enig i at TF-medlemmene omtales som styre. Dette gir en bedre forståelse av hvem TF-medlemmene er. TF er likevel ikke enig med KLD i styrets myndighet.

TF mener at det tilligger styrets mandat og fullmakt å velge regnskapsfører og revisor. Styret skal også vedta budsjett, planer, retningslinjer, instruksjoner og strategier. Styret er beslutningsdyktig når minst 7 styremedlemmer er til stedet i møtet.

For saker som kreves kvalifisert flertall, så regnes dette ut fra fullt styre som medfører at 6 styremedlemmer må stemme for et vedtak, uavhengig om det kun er 7 styremedlemmer er til stedet. Da endres ikke maktbalansen i vedtaket med at det er fravær av styremedlemmer.

De 2 siste avsnittene utgår.

Forslag til §8 fra TF

Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret skal fastsette planer, budsjett, regnskap, fiskekortpriser, strategier, retningslinjer og instruksjoner for virksomheten. Styret iverksetter de undersøkelser som det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Styret velger regnskapsfører og revisor.

Styrelederen skal sørge for at aktuelle saker blir behandlet i styret og at det blir innkalt til styremøter på hensiktsmessig måte og med rimelig frist.

Styret kan treffe vedtak når minst syv styremedlemmer er til stede.

Vedtaket om innskrenking av fiske etter § 13, bruk av inntekter etter § 14 og fastsetting av budsjett krever kvalifisert flertall (2/3) av et fulltallig styre.

TF har ingen kommentarer §9 og 10

Til § 11. Kontrollkomité

1. Innledning

Vi viser til departementets forslag om å etablere en kontrollkomité for Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF). Forslaget reiser prinsipielle spørsmål om både urfolksrettigheter, privatrettslige rettigheter og lokal forankring av forvaltningen. Vår vurdering er at forslaget ikke bør gjennomføres i sin nåværende form.

2. Rettslige og prinsipielle innvendinger

a) Urfolksrettigheter og selvbestemmelse

Fisket i Tanavassdraget er en kjerne i samisk kulturutøvelse. Rettighetene er anerkjent gjennom alders tids bruk, Tanaloven og Finnmarksloven § 28. Internasjonale konvensjoner som ILO 169 (art. 7 og 15), SP art. 27 og UNDRIP art. 18–19 fastslår at urfolk har rett til å forvalte sine ressurser selv. Når en kontrollkomité, ledet av Sametinget som ikke har rettigheter til fiske i Tanavassdraget, gis makt over rettigheter, økonomiske og organisatoriske beslutninger, innebærer dette et inngrep i den lokale selvbestemmelsen.

a) Urfolksrettigheter

- Fisket i Tanavassdraget er en kjerne i samisk kultur og er beskyttet gjennom blant annet **ILO 169, SP art. 27, UNDRIP og Grunnloven § 108,**
- Urfolk har rett til selv å bestemme over sine ressurser og deres økonomiske utbytte.
- Når en kontrollkomité gis myndighet til å godkjenne eller stanse økonomiske disposisjoner, undergraves den **lokale selvbestemmelsen.**
- Risikoen for politisering øker, da Sametinget – som er et politisk organ – får lederrollen uten å være direkte rettighetshaver. Dette kan svekke tilliten blant lokale fiskere.

Sametinget er et politisk organ. Dersom lederrollen blir for sterkt farget av partipolitikk eller symbolpolitikk, kan det skape nye konflikter og redusere tilliten blant lokale fiskere.

Henvisninger

- **Grunnloven § 108**
«Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.»
→ Bestemmelsen pålegger staten å legge til rette for samisk kultur, herunder tradisjonelt fiske i Tanavassdraget som en kulturbærende praksis.
- **ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (1989)**
 - **Artikkel 7 nr. 1:** Urfolk har rett til å bestemme egne prioriteringer for utvikling, og til å delta i beslutningsprosesser som berører deres liv, tro og ressurser.
 - **Artikkel 15 nr. 1:** Urfolk har rett til å delta i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i deres områder.
→ Disse bestemmelsene understøtter at lokalbefolkningen selv må ha reell kontroll over fiskeforvaltningen.
- **FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) art. 27**
«I stater med etniske, religiøse eller språklige minoriteter skal personer som tilhører slike minoriteter ikke nektes retten til, sammen med andre medlemmer av sin gruppe, å dyrke sin egen kultur, bekjenne og utøve sin egen religion eller bruke sitt eget språk.»
→ Laksefiske i Tanavassdraget er en del av samenes kulturutøvelse og omfattes dermed av art. 27.
- **FNs erklæring om urfolks rettigheter (UNDRIP, 2007)**
 - **Artikkel 18:** Urfolk har rett til å delta i beslutningsprosesser gjennom sine egne representanter, valgt i samsvar med egne prosedyrer.
 - **Artikkel 19:** Statene skal rådføre seg og samarbeide i god tro med urfolk før tiltak som berører dem vedtas.

→ Dette innebærer at beslutninger om Tanavassdraget må tas med reell deltakelse fra rettighetshaverne, ikke via et organ uten direkte rettighetsgrunnlag.

b) Privatrettslige rettigheter

Laksebreveiere og andre rettighetshavere har privatrettslige rettigheter til fisket. Økonomiske midler fra fiskekort og forvaltning er del av deres utbytte. At en ekstern kontrollkomité gis myndighet til å godkjenne regnskap, overskudd, låneopptak og styregodtgjørelse innebærer at rettighetshaverne mister råderetten over egne midler. Dette representerer et inngrep i deres eiendomsrett, jf. Grunnloven § 105 og EMK P1-1. Det understrekes at staten og sametinget **ikke selv innehar fiskerettigheter i Tanavassdraget**, og den kan følgelig heller ikke anses å ha noe eierskap i TF. En slik posisjon ville også kunne stride mot:

- **Grunnloven § 105**, som fastslår at ingen kan pålegges å avstå sin eiendom uten full erstatning. Dette omfatter også rettighetsposisjoner som fiskerettigheter.
- **EMK P1-1 (første tilleggsprotokoll, artikkel 1)**, som sikrer enhver persons rett til respekt for sine eiendeler, og som forbyr staten å berøve noen deres eiendom uten lovhjemmel, legitimt formål og forholdsmessighet.

c) Risiko for svekket lokaldemokrati

TF ble etablert for å sikre en lokal og rettighetsbasert forvaltning, jf. Finnmarksloven § 28. En kontrollkomité ledet av Sametinget kan oppfattes som et pålagt organ utenfra, noe som svekker legitimiteten hos de som faktisk har rettighetene. Dette skaper avstand til lokal kunnskap og kan bidra til konfliktorienterte kamper om styring.

d) Forholdet til rettspraksis

Høyesterettsdommen i 1994 (HR-1994-10-B, Rt-1994-158) slo fast at laksebreveiere har reelle privatrettslige rettigheter som ikke kan uthules uten klar hjemmel.

3. Konklusjon og forslag

Primært: TF vedtar at kontrollkomité bør ikke tas inn i forskriften slik den foreligger. En kontrollkomité med slik myndighet innebærer i realiteten et «overformynderi», hvor rettighetshavernes egen beslutningsrett overstyres. TF ble opprettet for å sikre lokal og rettighetsbasert forvaltning, jf. Finnmarksloven § 28. Dette vil føre brudd med urfolks- og privatrettslige rettigheter, jf. ILO 169, SP art. 27, UNDRIP og Grunnloven § 108, Grunnloven § 105 og EMK P1-1

Subsidiært: Dersom kontrollkomité likevel vurderes, må dette:

1. Gjennomføres en bred juridisk utredning, med særskilt vekt på privatrettslige og urfolksrettslige konsekvenser.
2. Velges av rettighetshaverne selv – dvs. Laksebreveierens fellesmøte og kommunestyrene i Tana og Karasjok.
3. Avgrenses i myndighet: Komiteen kan føre tilsyn og avgi rapporter, men ikke ha godkjenningsmyndighet for årsregnskap, overskudd, låneopptak eller styregodtgjørelse. Det anføres at §8 kontrollkomite ikke vedtas før det er utredet nærmere og dokumentert at inngrep i privatrettslige og urfolksrettslige posisjoner er rettslig holdbare og forholdsmessige.

På denne måten ivaretas både **urfolksrettighetene til selvbestemmelse** og de **privatrettslige rettighetene til fiskerettighetene og utbyttet**, samtidig som man sikrer åpenhet og kontroll.

TF har ingen kommentarer til § 12

Til § 13. Forvaltning av stangfiske

TF sier seg enig i at det er TF som fastsetter fiskekortprisene.

Dette gjelder all fiske på norsk side av vassdraget og av alle fiskearter, ikke bare deler av elva slik KLD foreslår. TF fastsetter i dag fiskekortpriser på norsk side av vassdraget og dette bør ikke endres.

Kortprisen bør ikke bestemmes ut fra andre kriterier enn det styret finner det rimelig.

TF sitt forslag til §13

Med stangfiske menes fiske med stang og håndsnøre fra land og fra båt mot å løse av fiskekort.

Tanavassdragets fiskeforvaltning har ansvar for salg av fiskekort og fastsetter kortpriser i hele den lakseførende delen av Tanavassdraget i Norge for fiske etter alle typer fisk.

TF har ingen kommentarer til §14, §15, §16, §17, §18, §19, §20 og §21

Sak 050/2025 Ny utlysning av stilling som direktør/daglig leder.

Forslag:

Vi fikk ingen kvalifiserte søkere til utlysninga vi hadde tidligere og vi må lyse ut stillinga på nytt.

Direktøren mener at TF-leder sammen med nestleder får orientere møtet om jobben som er gjort så langt og hva de ser på som nødvendig for å kunne lyse ut stillinga på nytt.

Direktøren har ingen forslag til vedtak her.

Forslag til krav for ny utlysning fra Rune Aslaksen:

Leder og nestleder lager stillingsutlysningen

Legger dette fram på neste TF møte

Daglig leder

Kan økonomi og ledelse

Samisk og finsk er fordel

Kunnskap om fiskeforvaltning

Votering: Forslaget enstemmig vedtatt

Sak 051/2025 Søknad om fisketillatelse

Saksfremstilling:

Besøkssenter villaks Tana har fått innvilget tradisjonsprosjekt som vedlagt av Miljødirektoratet.

I den forbindelse søker vi om tillatelse til å fiske med 5. trinn i Polmak, Tana 9. september, se søknad.

Fisaket vil foregå ca en time og fangsten vil benyttes til dissekering og grilling på bål.

Direktørens innstilling til vedtak:

Søknad fra Besøkssenter Villaks Tana om fisketillatelse datert 03.09.2025 innvilges.

Vedtaket: Direktørens innstilling enstemmig vedtatt

Møtet hevet klokken 16.30

Marita Nilsen

Torild Tueeng